

Forslag

til

Lov om erhvervelse af ejendomsretten til og nedlæggelse af banen fra Viborg til Ålestrup.

Fremsat den 1. april 1959 af *ministeren for offentlige arbejder*.

§ 1. Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til for statskassens regning fra et af ministeren fastsat tidspunkt

- 1) at erhverve den af statsbanerne drevne privatbane fra Viborg til Ålestrup på de i § 12 i koncession af 28. maj 1890 for Viborg amtsråd til anlæg og benyttelse af nævnte bane nærmere fastsatte vilkår og
- 2) at nedlægge denne bane.

Der opretholdes indtil videre en indskræn-

ket drift kun omfattende godsbefordring. Denne godsbefordring kan indstilles med tilslutning af finansudvalget.

§ 2. For alle overenskomster, dokumenter, udskrifter og attester m. v., der udfærdiges i anledning af eller i forbindelse med den i nærværende lov omhandlede bane-nedlæggelse, indrømmes fritagelse for stempel- og tinglysningsafgifter samt alle andre afgifter til det offentlige.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den ca. 38 km lange bane fra Viborg til Ålestrup blev anlagt i årene 1890-93 i henhold til en koncession til Viborg amtsråd af 25. maj 1890.

Ifølge koncessionens § 11 skulle banen, når den var færdigbygget, overtages i forpagtning af staten „for at drives i forbindelse med statsbanerne“ efter nærmere overenskomst mellem staten og amtsrådet.

Den 12. januar/28. maj 1894 afsluttedes overenskomst om driften af banen, der den 15. september 1893 var taget i brug. Ifølge overenskomsten med amtsrådet betaler statsbanerne en årlig forpagtningsafgift på 4 000 kr. pr. mil af banens længde. Den samlede årlige forpagtningsafgift udgør herefter 19 920 kr. årligt. Ifølge koncessionens § 12 er der tillagt staten ret til til enhver tid at overtage banen til ejendom mod at betale amtsrådet 26 $\frac{2}{3}$ gange den årlige forpagtningsafgift, d. v. s. 531 200 kr.

Da staten har ydet tilskud til banens anlæg falder i henhold til koncessionen en del af indløsningssummen tilbage til staten, nemlig 39,74 pct. eller ca. 211 000 kr.

Banen har siden tyverne været stærkt underskudsgivende, og på rigsdagssamlingen 1933-34 blev der under hensyn hertil forelagt lovforslag om statens erhvervelse af banen samt nedlæggelse af denne. Forslaget blev imidlertid ikke gennemført.

En for finansåret 1956-57 foretagen opgørelse af indtægter og udgifter udviser, at driftsindtægterne udgjorde ca. 240 000 kr., og at de rene driftsudgifter (inkl. forpagtningsafgiften på 19 920 kr.) udgjorde ca. 1,02 mill. kr., således at driftsunderskuddet var ca. 780 000 kr.

Under henvisning til det meget betydelige driftsunderskud foreslås banen derfor nedlagt.

Da imidlertid sporene, såfremt de kun benyttes til godstrafik, vil kunne benyttes i mange år, uden at større vedligeholdelsesudgifter kan forventes, og da godstrafikken ikke er helt ubetydelig, finder man, at godstrafikken i hvert fald foreløbig bør opretholdes.

For at nedbringe udgifterne ved godstrafikken tænkes denne gennemført således, at kun vogn-

ladningsgodset udkøres og afhentes, hvilket vil kunne ske med den forhåndenværende rangertrækraft på Viborg station, medens stykgodset tænkes befordret med statsbanernes bestående lastbilruter.

Oprettelsen af rutebillinjer for at betjene banens opland, når persontrafikken indstilles, er ikke påkrævet, idet de på banestrækningen Viborg-Ålestrup beliggende stationsbyer Møldrup, Hvam, Skals og Løgstrup allerede nu trafikeres af rutebiler; således trafikeres Møldrup og Hvam af statsbanernes rutebil Viborg-Ålestrup-Ålborg, Skals af statsbanernes rutebil Viborg-Løgstør, medens Løgstrup, der er beliggende på Skive-Viborg landevej, trafikeres af den private rutebil Skive-Viborg.

Da stationerne tænkes nedlagt i forbindelse med indstillingen af persontrafikken, indebærer ordningen, at postbesørgelsen må ske ved postvæsenets egen foranstaltning.

Det tilføjes, at indstillingen af persontrafikken på banen fra Viborg til Ålestrup endvidere vil medføre mulighed for en væsentlig driftsbesparelse på banen fra Hobro over Ålestrup til Løgstør, idet man fremtidig ikke bliver bundet af togforbindelse i Ålestrup, hvorved det nuværende beredskab på banen fra Hobro til Løgstør på 1 damplokomotiv og 2 motorvogne vil kunne reduceres til 1 motorvogn og en af statsbanernes nye dieselelektriske traktorer. Der påregnes herved opnået en årlig besparelse på 270 000 kr.